

23. Kotitalouslautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan puheenjohtajana v. 1962 oli rva Hulda Böhling, varapuheenjohtajana tarkast. Tyyne Alanko sekä jäseninä rva Aura Halme, talousop. Alli Häggman, rva Ida Jussila sekä hänen tilallaan 28.3. alkaen rva Tuulikki Helismaa, osastopääll. Hilja Lahti, rva Hilma Liuhta, reht. Kerttu Sihvonen ja leht. Maisi Tamminen. Kaupunginhallitusta lautakunnassa edusti toimitsija Lempi Lehto. Sihteerinä toimi talousop. Lempi Virki.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 15 kertaa ja pöytäkirjojen pykälää oli 173. Kirjelmiä saapui 316 ja lähetettiin 550. Laskuja hyväksyttiin 1 213.

Lausunnot. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamat lausunnot koskivat seuraavia asioita: eräiden laitosten ja järjestöjen avustusanomuksia (28.3. 36 §, 22.8. 91 §, 3.10. 120 §); kotitalouskomitean mietintöä (18.4. 47 §) sekä Suomen Merimieslähetykseuran omistaman Suomen Kokki- ja Stuerttikoulun väliaikaista sijaintipaikkaa ja avustamista (7.3. 26 §, 18.4. 48 §, 15.6. 81 §).

Toimihenkilöt. Lautakunnan palveluksessa oli 14 vakinaista ja 10 tuntiopettajaa. Avoinna olleita kotitalousneuvonnan tarkastajan, yhden talousopettajan ja yhden kotitalousneuvojan virkaa hoitivat edelleen viransijaiset.

Opetus- ja perhepesuloissa oli 4 pesulanhoitajaa. Siivoojia ja vahtimestareita oli eri toimipaikoissa yhteensä 6.

Toimipaikat. Opetus- ym. toiminta tapahtui 7:ssä lautakunnan omassa opetus-huoneistossa sekä eräiden Esikaupunkialueen kansakoulujen huoneistoissa, yhteensä 20 eri paikassa.

Pesulatoiminta tapahtui kahdessa lautakunnan hallinnassa olevassa opetus- ja perhepesulassa.

Toiminta. Lautakunnan opetus-, ohjaus- ja kurssitoiminta oli kertomusvuonna edelleen uudelleenjärjestelyn alaisena.

Ruoanvalmistuksen-, ompelun-, käsitöiden-, kodinhoidon- ja pesunopetusta varten järjestettiin erilaisia kursseja sekä luentoja ja havaintoesityksiä seuraavasti:

23. Kotitalouslautakunta

Ruoanlaitonopetus:

	Kurssien lukumäärä	Oppilas- määrä
Ruoanlaittokursseja (6—10 kertaa)	53	545
Ruoanlaittokursseja koulujen tyttöoppilaille	7	75
Leipomakursseja (4—5 kertaa)	40	283
Voileivänteko- ja erikoiskursseja (3—6 kertaa)	60	591
Havaintokurssi sokeritautisille (3 kertaa).....	1	90
Havaintokurssi (Vanhusten kotiapu) (5 kertaa)	1	170
Havaintoesityksiä (110 kertaa)	—	2 420
Säilönnänneuvontaa	—	230
		<hr/> 4 404

Kodin hoidon opetus:

Kodinhoitokursseja (2—10 kertaa)	5	92
Kodinhoitoluentoja ja havaintoesityksiä (34 kertaa)	—	703
Pesukursseja (2 kertaa)	2	15
Pesuluentoja ja havaintoesityksiä (23 kertaa)	—	363
		<hr/> 1 173

Käsityönopetus:

Käsityönneuvontakursseja (6—8 kertaa)	85	629
Pukuompelukursseja (6—8 kertaa)	77	810
Pukuompelukursseja koulujen tyttöoppilaille	9	87
Hatunvalmistuskursseja	31	328
Joululahjakursseja	16	151
Peitteenvalmistuskursseja	2	10
Leikkuupalvelua (3 kertaa).....		551
		<hr/> 2 566

Kodin hoidonopetuksessa kiinnitettiin huomiota uusien asuntojen lattia- ym. pintojen hoitoon, puhdistus- ja pesuaineisiin sekä siivous- ja työvälineisiin. Ruoanvalmistus- ja ompelukurssien yhteydessä käsiteltiin myös kodinhoitokysymyksiä. Hammasklinikan henkilökunnalle ja virastojen siivoojille järjestettiin erikoiskursseja.

Pukuompelu- ja hatunvalmistuskurssit olivat kursseista suosituimpia ja osanottajamäärä niihin oli jatkuvasti täysilukuinen. Leikkuupalvelutyömuoto aloitettiin kertomusvuoden alussa. Joululahjojen valmistuskursseilla ommeltiin runsaasti aamu- ja kylpytakkeja, yöpukuja, esiliinoja, lasten pukuja yms. sekä valmistettiin leikki-kaluja. Kurssit olivat hyvin suosittuja.

Puhelinpalvelun tultua tunnetuksi lautakunnan kurssi-ilmoitusten yhteydessä vilkastui sen käyttö huomattavasti. Puhelimitse annettiin neuvontaa lautakunnan toimistossa 196 päivänä vuoden aikana ja vastattiin 2 900 kyselyyn. Eri opetuspaikoissa annettiin kodinhoitoa ym. koskevaa neuvontaa joko puhelimitse tai henkilökohtaisesti 4 000 tapauksessa.

Kansalaiskoulun sekä talous- ja ompelualan ammattikoulun eräät oppilaat tutustuivat ammatinvalinnan ohjauksen yhteydessä lautakunnan keittiöihin ja pesuloihin, joissa heille selostettiin lautakunnan opetustoimintaa.

Yhä useammat kurssilaiset pyysivät todistuksen osanotostaan lautakunnan järjestämiin erilaisiin kursseihin.

Lisäksi suoritti vuoden aikana 415 henkilöä vierailu- ja tutustumiskäyntejä lautakunnan opetuspaikkoihin. Näistä mainittakoon mm. Tampereen kaupungin kotitalouslautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri.

Pesulatoiminta. Molemmat lautakunnan hallinnassa olleet opetus- ja perhepesulat olivat paitsi opetuspaikkoina käytössä myös itsepalvelupesuloina. Kertomusvuonna olivat pesulat olleet lautakunnan hallinnassa 10 vuotta. Pesuloiden asiakasmäärä oli 6 200.

Vuoden aikana korjautettiin pesuloissa kuivauskaapit, pesukoneet ja mankelit sekä hankittiin uusi pesukone ja linko kumpaankin pesulaan.

Eräitä vanhoja pesuloita ja keittiöitä korjattaessa ja uudistettaessa annettiin asiantuntija-apua.

Näyttelyt. Kertomusvuonna 10.—14.9. välisenä aikana järjestettiin siivousväline- ja vuodevaatenäyttely nimeltään »Osta harkiten, hoida oikein». Näyttely, joka pidettiin ruotsinkielisen työväenopiston voimistelusalissa, oli ensimmäinen tämänlaatuinen lautakunnan järjestämä. Näytteillepanijoina olivat eri helsinkiläisliikkeet ja esittelijöinä toimivat kotitalouslautakunnan opettajat selostaen näytteillä olleiden välineiden käyttöä ja hoitoa ym. Näyttelyssä oli myös työtä helpottavia keittiövälineitä ja koneita. Kaikkiaan 3 535 henkilöä kävi näyttelyssä, jota myös selostettiin päivälehdissä.

Mäkelänkatu 45:ssä olevaan opetushuoneistoon järjestettiin 11.12. »Joululahjavihjeitä ja katettuja pöytiä»-niminen näyttely jouluaiheisine havaintoesityksineen. Näyttelyä kävi katsomassa 190 henkilöä.

Kerhot. Kotitalouslautakunnalla oli kolme kerhoa, Vallilan Äiti-kerho, Torstai-kerho ja Käpylän Kotitalouskerho, joiden yhteinen jäsenmäärä oli n. 200. Kerhoilloissa, joita pidettiin kerran viikossa, käsiteltiin kerhotoimintaa koskevia asioita, luettiin kirjallisuutta, keskusteltiin alustusten johdosta sekä kuultiin eräitä esitelmiä. Kerhot, jotka olivat omavaraisia, järjestivät juhlia, näyttelyitä ja myyjäisiä, käyntejä teattereissa ja museoissa sekä retkeilyjä.

Tulot ja menot. Tulot ja oli kurssitoiminnasta 1 770 070 mk sekä pesulatoiminnasta 7 460 350 mk, yhteensä 9 230 420 mk.

Menot kertomusvuonna olivat: Palkkiot 246 500 mk, Vakinaiset viranhaltijat 15 396 688 mk, Tilapäiset viranhaltijat 1 048 558 mk, Sairauslomasijaiset 385 364 mk, Työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan palkkamenot 2 825 611 mk, Sosiaaliturvamaksut 1 129 964 mk, Käteisvuokra 3 525 390 mk, Tilitysvuokra 2 013 498 mk, Muut huoneistomenot 426 484 mk, Kaluston hankinta 2 656 215 mk, Kaluston kunnossapito 146 183 mk, Painatus ja sidonta 45 686 mk, Tarverahat 524 476 mk, Tarveaineet 1 354 493 mk, Opetus- ja perhepesulat 8 759 561 mk, yhteensä 40 484 671 mk.